

برنامه آموزشی ضروری دوره کارآموزی جراحی

طول دوره: طول دوره کارآموزی جراحی عمومی دو ماه است.

تعریف ماه در دوره کارآموزی: هریک ماه کارآموزان در دوره آموزش پزشکی عمومی معادل حداقل ۱۳۰ ساعت، بدون احتساب کشیک، می باشد، سقف کشیک های ضروری در هر ماه ۳-۷ عدد می باشد.

مدت زمان ساعات مفید آموزشی در طول دوره: هر روز ۶ ساعت از ساعت ۷:۳۰ لغایت ۱۳:۳۰ به مدت ۵ روز در هفته، کارآموزان حدود ۲۵۰ ساعت فعالیت آموزشی بالینی در بخش جراحی عمومی دارند.

پیامدهای مورد انتظار (OutComes) از برنامه آموزشی

الف) در حیطه دانش

- کسب دانش لازم و توان به کار گیری آن برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع در بیماری های جراحی از جمله شکم حاد، تروما و شوک هیپوولمیک.
- شناخت کلیات بیماری های جراحی عمومی و کسب توان لازم برای بکارگیری آن در درمان طبی اولیه بیماران در حد وظایف پزشک عمومی.
- کسب دانش مرتبط با انجام پروسیجرهای ساده سرپایی قابل انجام توسط پزشک عمومی.

ب) در حیطه مهارت

- توانایی گرفتن شرح حال، انجام معاینه فیزیکی صحیح در بیماران با مشکلات جراحی
- توانایی انجام تکنیک های پایه جراحی
- توانایی تفسیر بررسی های آزمایشگاهی و تصویربرداری رایج در رشته جراحی

ج) در حیطه نگرش

تغییر در نگرش و رفتار مطابق با شاخص های مدون استاندارد های آموزش عمومی مصوب اسفند ماه ۱۳۸۵ با تاکید بر اخلاق پزشکی و اسلامی، رفتار حرفه ای، پاسخگویی و احساس مسئولیت، ارتباط مؤثر و آموزش بیمار، کار گروهی، جامعه نگری و پیشگیری.

شاخص های تعیین محتوی ضروری (Core Content) و متدولوژی

تعیین محتوی ضروری

نیاز جامعه و کشور

شیوع بیماری های جراحی بر مبنای آمار های اعلام شده از حوزه سلامت نیازها و اولویت های ملی بر مبنای برنامه توسعه پنج ساله و چشم انداز بیست ساله نظر صاحب نظران رشته

کتاب و منابع معتبر جراحی
برنامه های آموزشی معتبر بین المللی

محتوایی که باید در حیطه دانش آموزش داده شود و فرا گرفته شود تا پیامد های فوق الذکر حاصل شوند

ردیف	عنوان محتوا
۱	شکم حاد
۲	انسداد روده
۳	اصول برخورد با زخم های باز و بسته
۴	یرقان انسدادی و تشخیص افتراقی های آن
۵	برخورد با خونریزی های گوارشی فوقانی از دید جراحی
۶	برخورد با خونریزی های گوارشی تحتانی از دید جراحی
۷	توده های شکمی
۸	شکایت های پستان (توده، درد و ترشح)
۹	ندول تیروئید
۱۰	واریس
۱۱	شکایت های پری آنال
۱۲	فیشر آنال، هموروئید، سینوس پیلونوئید آل
۱۳	HyperAlimentation در بیماران جراحی
۱۴	آب و الکترولیت و مایع درمانی
۱۵	شوک و روش درمان از دید جراحی
۱۶	عفونت های نیاز مند به جراحی، عفونت های شایع پس از جراحی
۱۷	روش برخورد با تروما های شایع (ارزیابی اولیه، کنترل خونریزی و احیا، ارزیابی ثانویه)
۱۸	سوختگی (اقدامات اولیه، کنترل خونریزی و احیا و مراقبت ها)
۱۹	برخورد با زخم های دیابتی
۲۰	پوست (عفونت ها)، برخورد با تومورهای پوست از دید جراحی
۲۱	بیماری های قفسه سینه (ندول منفرد ریه، سرطان ریه، آبسه ریه، پنوموتوراکس، برخورد با افوزیون پلور ریه)
۲۲	بیماری های شریان (تظاهرات بالینی، درمان طبی بیماری های شریان محیطی، آنوریسم آئورت شکمی، بیماری های انسدادی حاد و مزمن)
۲۳	اولسرهای مری و سرطان مری از دید جراحی
۲۴	اولسر پپتیک سرطان معده از دید جراحی
۲۵	روده باریک (دیورتیکول مکل، ایسکیمی مزانتر)
۲۶	سرطان های شایع روده بزرگ، پرولاپس رکتوم

آپاندیسیت	۲۷
کبد (ضایعات فراگیر کبد، آبسه های کبدی، کیست هیداتیت)	۲۸
سنگ صفراوی و بیماری های مرتبط	۲۹
پانکراس (پانکراتیت حاد، توده های پانکراس)	۳۰
اندیکاسیون های اسپلنکتومی و عوارض آن	۳۱
فتق های جدار شکم و اینگوینال	۳۲
پاراتیروئید (اندیکاسیون پاراتیروئیدکتومی و عوارض جراحی)	۳۳
فتوکروموسیتوم	۳۴
جراحی اطفال (فوریت های جراحی و تروما، ناهنجاری های شایع دستگاه گوارش، جدار شکم)	۳۵

محتوایی که باید در حیطه مهارت آموزش داده شود و فرا گرفته شود تا پیامد های فوق الذکر حاصل شوند

ردیف	عنوان محتوا
۱	شرح حال گیری و معاینه عمومی بیماران جراحی
۲	معاینه کامل عروق محیطی
۳	معاینه پستان
۴	تشخیص شکم حاد
۵	توشه رکتال
۶	تشخیص فتق
۷	تفسیر تست های آب و الکترولیت و اسید و باز در حیطه بیماری های جراحی
۸	کنترل خونریزی های خارجی
۹	استفاده از ابزار ساده جراحی
۱۰	بی حسی موضعی
۱۱	بخیه زدن و کشیدن
۱۲	پانسمان کردن و بانداز
۱۳	بکارگیری تکنیک های آسپتیک
۱۴	پوشیدن دستکش
۱۵	تزریقات وریدی، عضلانی، زیر جلدی و داخل جلدی، رگ گیری و پونکسیون شریانی
۱۶	دیدن و انجام سیگموئیدوسکوپی بر روی مدل
۱۷	درناژ آبسه
۱۸	ختنه
۱۹	تعبیه لوله معده
۲۰	تعبیه سوند ادراری
۲۱	باز کردن راه هوایی (انتوباسیون و تراکئوستومی)
۲۲	انجام پونکسیون کمری

محتوایی که باید در حیطه نگرش آموزش داده شود و فرا گرفته شود تا پیامد های فوق الذکر حاصل شوند

ردیف	عنوان محتوا
۱	احساس مسئولیت در قبال بیماران
۲	توانایی مهارت های ارتباطی و راز داری
۳	اهمیت دادن به شرح حال گیری و معاینه سیستماتیک و کامل بیمار
۴	اهمیت دادن به نحوه شرح حال گیری ویژه جراحی
۵	اهمیت دادن به مستند سازی امور بیماران و پرونده نویسی
۶	اهمیت دادن به آموزش و توجیه بیماران و همراهان وی
۷	وقوف به اصول اخلاق پزشکی و اجرای آن ها
۸	اهمیت دادن به مراقبت های مقرون به صرفه و با کیفیت
۹	توانایی ثبت اطلاعات، تکمیل پرونده بیمار و نسخه نویسی
۱۰	توانایی استفاده از منابع پزشکی مبتنی بر شواهد در جراحی

ضمیمه:

در حیطه مهارت

✚ استدلال بالینی در مورد سیر و علل احتمالی و مدیریت درست بیمار

✚ ایمنی بیمار: ایمنی پزشک و بیمار (نحوه قرار گیری بیمار و ویزیت در اتاق معاینه، کنترل اطرافیان آژیته بیمار در اورژانس) اضافه گردید.

روش آموزش دادن و فرا گرفتن

استفاده از روش های یادگیری فعال و روش های آموزشی تعاملی مانند:

- ✚ Bedside Teaching
- ✚ Lecture
- ✚ Video Presentation
- ✚ Case Based Teaching
- ✚ Small Group Discussion
- ✚ Large Group Discussion
- ✚ Evidence Base Medicine (EBM)

منابع

در حیطه دانش: همان منابع آزمون پیش کارورزی است. (بخش های منتخب کتاب شوارتز و مینگات)
در حیطه مهارت: کتاب مهارت های جراحی برای پزشکان غیر جراح، نگارنده: امیر کشوری و همکاران، انتشارات برای فردا

روش های ارزیابی تکوینی (Formative) دانش، مهارت و نگرش

امتحان کتبی تشریحی یا چندجوابی

امتحان شفاهی

Clinical Work Sampling (CWS)

Case –Based Discussion (CBD)

روش های ارزیابی تراکمی یا نهایی (Summative) دانش، مهارت و نگرش

امتحان تشریحی کتبی و امتحان شفاهی و OSCE

فرایند اطلاع رسانی برنامه آموزشی

✚ برنامه آموزشی ضروری بخش شامل نحوه ارزیابی و زمان امتحانات بخش

✚ معرفی بیمارستان و بخش های مختلف آن به فراگیران

✚ تشریح برنامه کلی آموزشی در طی دوره

✚ نحوه انجام حضور و غیاب

✚ حدود وظایف کارآموز در بخش های مختلف و در مدت کشیک

✚ انتظارات از کارآموز در رابطه با بیمار، پرسنل، اساتید، دستیاران و سایر اعضای تیم آموزشی و درمانی

✚ سخنرانی توسط یکی از اساتید پیشکسوت

✚ تحویل یک نسخه از کوریکولوم آموزشی به کارآموزان در اول هر دوره

انتظارات اخلاق حرفه ای (Professionalism) :

الف) در حوزه نوع دوستی

✚ منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.

✚ در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.

✚ در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.

✚ در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.

✚ به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.

✚ منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب) در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت پذیری

✚ نسبت به انجام وظایف خود تعهد کافی داشته باشند و در انجام وظایف آموزشی و درمانی خود وقت شناس

باشد. به سوالات بیماران پاسخ دهند و نسبت به بیماران دلسوز باشند.

- + اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسب ترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- + از دخالت های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل سازنده داشته باشند.
- + در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران **احساس مسئولیت** نمایند.
- + برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند و حقوق بیمار و **احترام** به وی را رعایت کنند و **صداقت** را در برخورد با بیماران رعایت کنند.
- + در رابطه با پیشگیری از تشدید بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج) در حوزه شرافت و درستکاری

- + راستگو باشند.
- + **درستکار** باشند.
- + رازدار باشند.
- + حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند.

د) در حوزه احترام به دیگران

- + به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران **احترام** بگذارند.
- + بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، نام و مشخصات وی را با احترام یاد کنند.
- + به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.
- + به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.
- + وضعیت ظاهری آنها مطابق با شئون حرفه ای باشند.

ه) در حوزه تعالی شغلی

- + انتقاد پذیر باشند.
 - + محدودیت های علمی خود را شناخته، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.
 - + به طور مستمر، دانش و توانمندی های خود را ارتقاء دهند.
 - + اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاورد های علمی در دسترس انجام دهند.
 - + استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.
- توضیح: شیوه اصلی آموزش اخلاق حرفه ای، **Role Modeling** و نظارت مستمر بر عملکرد دانش آموختگان است.